

PULS

NETCONGESTIE

ENERGIEHUB

BESCHIKBARE STROOM

BESPARING

SLIM OPLADEN

TERUGLEVERBEPERKING

NETVERZWARING

DYNAMISCHE
ENERGIECONTRACTEN

ACCUSYSTEMEN

OPWEK MET ZON OF WIND

JAARGANG 13 #1 2024

BALANCEERACT

ENERGIEVRAAGSTUK VEREIST INTEGRALE AANPAK

INHOUDSOPGAVE

COLOFON

PULS magazine is een uitgave van Van den Pol Elektrotechniek. Dit magazine wordt verspreid onder relaties van Van den Pol en verschijnt tweemaal per jaar.

Redactieadres

Van den Pol Elektrotechniek
Aardvletterweg 14
3417 XL Montfoort
0348- 47 34 34
info@vandenpol.com
vandenpol.com

Tekst

Reynaert + Partners - Hans Hajée

Fotografie

Snel Fotografie
Flitsend Fotografie
Heembouw
Nijkerk Holding
Bedrijvenpark IJsselveld
Cepezed (TU Delft)
De Vries en Verburg
Denim Solar

Concept, creatie en coördinatie

Team Switch, Mijdrecht

Drukwerk

Damen Drukkers

Lees alle edities
van PULS digitaal

06-09

12-14

18-21

22-25

26-27

30-32

04 **KORT NIEUWS**

05 **BALANCEERACT**
Voorwoord Wim van den Pol

06-09 **OFFICE WITH A VIEW**
Anderhalve kilometer balkons bij The William

10-11 **3.250 ARMATUREN VOOR AMERPOORT**
Gericht investeren in verduurzaming

12-14 **SAMEN STERKER OP STATIONS**
Temmink Bouwprojecten vertrouwd met spoorse omgeving

15 **KORT NIEUWS**

16-17 **“ONDERNEMERS MOETEN ELKAAR HELPEN”**
Balanceren vereist bij energietransitie en netcongestie

18-21 **WEDERKERIG PARTNERSHIP**
Van den Pol huisinstallateur van Auto Muntstad

22-25 **CIRCULAIR, OPEN EN COMPLEX**
Opvallende nieuwbouw voor TU Delft

26-27 **EVENWICHTSKUNSTENAARS GEVRAAGD**
Energievraagstuk vereist integrale aanpak

28-29 **AAN HET WERK**
Een selectie actuele projecten

30-32 **HOUT IN DE HOOFDROL**
Heembouw en Van den Pol borgen DNA van Palenstein

33 **KORT NIEUWS**

34-35 **TEAMWORK**
Projectteam in de spotlights

GLAS-GLASPANELEN IN OPKOMST

Standaard zonnepanelen hebben glas aan de voorzijde. Daarachter bevindt zich de zonnecel, terwijl de achterzijde bekleed is met kunststoffolie. Bij de glas-glasvariant is ook deze achterkant voorzien van glas. Daardoor hebben weersomstandigheden minder invloed. Het paneel is beter bestand tegen vocht en temperatuurwisselingen, en heeft betere mechanische eigenschappen. Deze innovatie zorgt voor een langere levensduur die zich vertaalt in een langere garantieperiode en goede MPG (Milieu Prestatie Gebouw) cijfers. De vermogensafname is bij een glas-glaspaneel een stuk lager dan bij een traditioneel zonnepaneel. En in geval van brand worden geen stukjes glas verspreid door de wind zoals recent gebeurde bij gewone panelen. De prijs van glas-glaspanelen ligt hoger maar de voordelen zijn zodanig dat ze steeds vaker worden toegepast.

ACHT LABELSTAPPEN

Het verschil in energieverbruik tussen oudere en recente gebouwen is groot. Een Van den Pol-klant betrok een nieuw pand met twee keer het oppervlak van de voormalige huisvesting. Het energieverbruik bedraagt nog maar een kwart van de oude situatie.

Toch kunnen ook oudere gebouwen wel degelijk energiezuinig zijn. Van den Pol is al 45 jaar gevestigd in haar Montfoortse bedrijfspand. Dat maakte de afgelopen jaren maar liefst acht labelstappen, heeft nu Energielabel A++++ en is Paris Proof.

BALANCEERACT

Met netcongestie als urgente aanleiding is het noodzakelijk om levering, verbruik, opwek en opslag van energie in evenwicht te brengen. Niet alleen bij individuele gebruikers, ook op bedrijventerreinen. Daar is het verbinden van aansluitingen steeds vaker een voorwaarde om verzekerd te blijven van voldoende energie. Dat kan voor bedrijven ook aanleiding zijn om collectief werk te maken van verduurzaming. Een goede zaak.

Samen met andere specialisten helpen wij bij de afstemming van energiebehoefte en-beschikbaarheid. Deze balanceeract is niet alleen nodig om vaart te houden bij de energietransitie. Het is evenzeer een vereiste om te kunnen blijven ondernemen, om te produceren en voldoende woningen te kunnen bouwen. Ook financieel is een integrale benadering van energie aantrekkelijk. Met dynamische contracten profiteren gebruikers maximaal van de marktwerking.

Niet alleen bij energie is evenwicht nodig. Continue uitdaging voor de installatiesector is de match tussen de vraag van opdrachtgevers en het beschikbare personeel. Wij blijven zoeken naar slimme oplossingen om onze Club van 250 zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Deze medewerkers spelen een sleutelrol bij de uitdagingen waar de samenleving voor staat. Daarom zijn wij blij dat de Topklas ook dit jaar weer vol zit met jong talent. Stuk voor stuk nieuwe evenwichtskunstenaars die in de toekomst helpen om vraag en aanbod van energie te balanceren.

Mede met het oog op hun perspectief werd Van den Pol per 1 januari 2024 onderdeel van Eiffage Energiesystemen. Als dochter van een concern met ruim 73.500 medewerkers in meer dan zeventig landen is het fundament van dit bedrijf nóg steviger. Laat de toekomst maar komen.

Wim van den Pol

ANDERHALVE KILOMETER BALKONS BIJ THE WILLIAM

OFFICE WITH A VIEW

Na onder meer First en Booking.com is The William opnieuw een opvallend voorbeeld van de samenwerking tussen Van den Pol en Klimateer Holland. Ook bij dit Amsterdamse kantoorproject bewijzen zij hun meerwaarde. “De onderlinge afstemming verloopt als vanzelfsprekend. Er wordt nooit naar elkaar gewezen.”

Vastgoedontwikkelaar en-belegger Nijkerk Holding is vooral actief in Amsterdam. “Voorbeelden zijn onder meer het hoofdkantoor van Warner Bros, marketingbureau The Valley en het BPD-hoofdkantoor in het Burgerweeshuis,” aldus projectontwikkelaar Coen Fortuyn. “Meestal gaat het om gebouwen voor onze eigen portefeuille. Keuzes worden gemaakt met het oog op de lange termijn. Dat zie je terug in kwaliteit, materiaalgebruik en flexibiliteit.”

OPTIMALE VERBINDING

Actueel project is The William in het Amsterdamse Amstelkwartier; een multitenantkantoor van 13.500 m² aan het water met 117 parkeerplaatsen. “De begane grond heeft een multifunctionele plint, op de tweede verdieping komen twee torens van zes en acht lagen. Het complex kenmerkt zich door veel glas, hoge plafonds en ruime vloervelden. Die maken zowel open als gesloten kantoren mogelijk. Er komt een daktuin met sportfaciliteiten. Eyecatcher zijn de balkons met een strekkende lengte van anderhalve kilometer. Zo is er een optimale verbinding met de omgeving.”

COMPLEET PAKKET

Van den Pol is in The William verantwoordelijk voor de E-voorzieningen, smart verlichting, PV-systeem, brandmeld-, ontruimings- en alarminstallatie, toegangscontrole, camera-installatie, videofoonvoorziening en dynamische laadpalen.

AANGESCHERPTE EISEN

Ook op het gebied van duurzaamheid ligt de lat hoog, stelt installatieadviseur Jan van 't Westeinde (ImWes).

“Met energielabel A+++ en BREEAM Very Good, volgens de nieuwste certificering met aangescherpte eisen.

De WKO-installatie met twee bronnen geeft extra zekerheid.

Op de daken komen 314 zonnepanelen.” Grote energieverbruikers krijgen kilowattuurmeters. “De informatie die dit oplevert, wordt gebruikt om de installaties te optimaliseren.”

GEEN VERRASSINGEN

Verantwoordelijk voor die installaties zijn Klimatech Holland en Van den Pol. “Vertrouwde partijen die ik al jarenlang ken,” aldus Van 't Westeinde. “Voorbeelden van de eerdere samenwerking zijn First in Rotterdam en de Amsterdamse campus van Booking.com, destijds de grootste kantoor nieuwbouw van Europa. Beide bedrijven zijn goed op elkaar ingespeeld.

Ze stemmen raakvlakken en demarcaties onderling af.

Opdrachtgevers worden daardoor niet verrast door lacunes in de scope. Verder houd ik erg van hun nuchtere aanpak. Geen wollige verhalen of commerciële rookgordijnen maar feitelijke communicatie. En afspraak is afspraak.”

NIET WIJZEN

De eigenschappen van de installateurs spreken ook Fortuyn aan. “De onderlinge afstemming verloopt als vanzelfsprekend; het lijkt alsof het dezelfde organisatie is. Er wordt nooit naar elkaar gewezen.”

Bij de selectie ging Nijkerk Holding niet over een nacht ijs.

“Een project als Booking.com geeft dan zeker vertrouwen. Ook hebben beide bedrijven net als wij oog voor de lange termijn.”

“De onderlinge afstemming verloopt als vanzelfsprekend. Er wordt nooit naar elkaar gewezen.”

BLIJ MET BOUWTEAM

The William wordt gerealiseerd in een bouwteam.

Fortuyn: “Dat betekende een intensief voortraject met alle betrokkenen: architect, adviseurs, bouwverzekering BAM en de andere partners. In de uitvoering plukken we nu de vruchten van deze zorgvuldige voorbereiding.”

Van 't Westeinde ziet veel voordelen. “Bij een aanbesteding komen de makers pas in een laat stadium in beeld. Met een bouwteam haal je als opdrachtgever uitvoeringskennis juist vroeg aan boord. Dat levert eerder inzicht op in de maakbaarheid, kosten en planning. Daardoor nemen de uitvoeringsrisico's af.” <<

GERICHT INVESTEREN IN VERDUURZAMING

3.250 ARMATUREN VOOR AMERPOORT

Amerpoort ondersteunt mensen met een verstandelijke beperking. Bij de omvangrijke vastgoedportefeuille staat duurzaamheid hoog op de agenda. Van den Pol vervangt traditionele verlichting door led en levert gedetailleerde informatie over het energieverbruik.

Stichting Amerpoort biedt woonvoorzieningen en verzorgt zowel dag- als vrijetijdsbesteding. "Dat doen we voor bijna 3.000 cliënten in de provincie Utrecht," vertelt Marijn Sluijter. Met haar team is zij verantwoordelijk voor gebouwbeheer en -onderhoud van de 227 Amerpoort-panden. "Daarbij gaat het zowel om eigendom als huur."

GENOEG TE DOEN

Op het Nieuwenoord-terrein in Baarn bevindt zich het hoofdkantoor en wonen 400 cliënten in verschillende gebouwen. "Andere panden staan verspreid over de provincie, van eenpersoonsappartementen tot grotere complexen. Er zijn gloednieuwe gebouwen bij maar ook een aantal monumenten. Er is dus altijd genoeg te doen," lacht Sluijter.

"Logistiek is het een forse puzzel waarbij monteurs ook op het privédomein van cliënten komen."

ROADSHOW

Ook voor Amerpoort is verduurzaming van vastgoed actueel. "Vervanging door ledverlichting is een belangrijke stap. Ondersteund door adviseurs is hiervoor een uitvraag gedaan. Van den Pol kwam als beste uit de bus."

De eerste fase betreft 38 eigendomspanden. "Verlichting is de verantwoordelijkheid van onze individuele locaties. Om toch vaart te kunnen maken met verduurzaming zijn samen met Van den Pol standaardarmaturen geselecteerd voor de meest voorkomende verlichting. Tijdens een roadshow hebben we alle gebouwen bezocht. De voorkeuren zijn geïnventariseerd, de werkzaamheden in kaart gebracht. Vervolgens heeft Van den Pol de planning rechtstreeks afgestemd met de locaties."

LOGISTIEKE PUZZEL

In de eerste fase zijn zo'n 3.250 armaturen vervangen door led, vaak met dimmers en bewegingsmelders. "Logistiek een forse puzzel waarbij monteurs ook op het privédomein van cliënten komen. Zorgvuldigheid is dan geboden, maar Van den Pol ging daar prima mee om. Mede door de goede voorbereiding verliep alles probleemloos. Ook gebruikers zijn enthousiast, al moeten sommigen even wennen aan de lichtsterkte." Inmiddels is de roadshow voor het verduurzamen van de volgende reeks eigendomspanden van Amerpoort in volle gang. <<

METEN IS WETEN

Op het Nieuwenoord-terrein heeft Amerpoort één groot energienetwerk. "Inzicht in het verbruik op gebouwniveau ontbrak hierdoor. Op ons verzoek plaatst Van den Pol daarom tussenmeters," zegt Marijn Sluijter. "Dit levert gedetailleerde informatie op die wij kunnen gebruiken om gericht en kostenefficiënt te investeren in verdere verduurzaming."

SAMEN STERKER OP STATIONS

TEMMINK BOUWPROJECTEN VERTROUWD MET SPOORSE OMGEVING

Voor Temmink Bouwprojecten en Van den Pol zijn stations en perrons bekend terrein. Die ervaring is een groot voordeel want in een spoorse omgeving vragen veiligheid, bereikbaarheid en logistiek speciale aandacht.

Marcel Peters nam Temmink Bouw in 2001 over. Destijds werkten er vijf mensen, nu circa vijftig. Met vestigingen in Deventer, Den Hoorn en Obdam werkt het bouwbedrijf voor opdrachtgevers door heel Nederland. Een daarvan is NS Stations. "We zorgen dat de Huiskamers op grotere stations na een facelift een uniforme uitstraling hebben. Bij kiosken gaat het zowel om nieuwbouw als ombouw. Ook zijn we samen met Van den Pol bezig met een uitbreiding van Bar Beton op Utrecht Centraal."

DYNAMISCHE PLEK

"NS Stations noemt stations en perrons wel een spoorse omgeving," weet Peters. "Om daar goed te kunnen werken, is ervaring essentieel. Daarom zijn bouwpartners vaak jarenlang voor NS Stations actief." Dat geldt zowel voor Temmink Bouwprojecten als voor Van den Pol. Na een afzonderlijk gewonnen aanbesteding werden ze door NS Stations aan elkaar gekoppeld. "Dat bevalt nog steeds prima. Van den Pol werkt net als Temmink Bouwprojecten zorgvuldig, komt afspraken na en is flexibel. Cruciaal, want stations zijn een dynamische plek."

GEEN SPORTSCHOOL

Daar weet Bert Huetink alles van. De projectleider bij Temmink Bouwprojecten heeft bijna 25 jaar ervaring op stations. "Utrecht Centraal is door de grote drukte altijd speciaal. De Huiskamer in het monumentale station van Roermond was een bijzondere klus. Net als het verplaatsen van een kiosk in Zandvoort, vlak voor de Grand Prix. Bij alle drie de projecten was Van den Pol betrokken." Welk station het ook is, logistiek is altijd een uitdaging. "Even naar de bus lopen betekent vaak een stevige wandeling. Na een dag werken hoef je niet meer naar de sportschool."

TREINTJE OP HET PERRON

Bij een nieuwe kiosk weten alle betrokkenen precies wat ze te wachten staat. "Materiaal wordt 's nachts via het spoor op de perrons geplaatst. Met een detailplanning vormen de bouwpartners een treintje, zes weken later staat er een splinternieuwe kiosk. Bij een verbouwing van de StationsHuiskamers verschilt elke locatie juist en moeten we telkens inspelen op andere omstandigheden. Zeker in monumentale stations luistert dat nauw."

“Na een dag werken
hoef je niet meer naar de sportschool!”

VEILIGHEIDSPASPOORT

NS stelt hoge eisen aan bedrijven die op stations mogen werken.
Huetink: “Na een cursus krijgen medewerkers een veiligheidspaspoort. Zo weet NS dat zij bekend zijn met alle voorschriften. Dat luistert nauw. Raast een intercity voorbij als iemand met een gipsplaat in de handen staat dan zit een ongeluk in een klein hoekje.”

HALF WOORD

Door de gezamenlijke ervaring weten beide bedrijven precies wat ze aan elkaar hebben. “Monteurs helpen elkaar en maken zo elkaars werk makkelijker. Belangrijk is ook dat Van den Pol en W-partner BLR-Bimon elders regelmatig samenwerken. Ze hebben onderling aan een half woord genoeg en dat helpt ook ons.”

SAMEN UIT, SAMEN THUIS

Volgende NS-projecten zijn in voorbereiding, onder meer op station Ede-Wageningen. “Maar ook bij een fabriekshal van Nedtrain in Haarlem waar kantoren worden gerealiseerd, schakelen we Van den Pol in,” zegt Peters. “Uitgangspunt bij deze inschrijving was: wij de opdracht dan zij ook. Samen uit samen thuis dus, op basis van wederzijds vertrouwen.” <<

KORT NIEUWS

FOOTPRINT VERDER VERMINDEREN

Circulaire kabel- en lasdozen zijn al geruime tijd de norm bij Van den Pol. Na een uitgebreide test worden alleen nog varianten van gerecycled plastic ingezet. Jaarlijks gebruikt Van den Pol tienduizenden van deze dozen. Daarmee wordt de CO2-footprint verder verkleind. Toepassing van kabels met gerecycled koper en kunststof kan een volgende stap zijn. Uiteraard gebeurt dat alleen als zeker is dat deze kabels feilloos werken.

IMPACTVOL GREEN TEAM

Het Van den Pol-Green Team is al sinds 2009 bezig met verduurzaming. Deze specialisten waren verspreid over verschillende afdelingen. Recent is het team samengevoegd en uitgebreid. Alle functies zitten nu bij elkaar: engineering, calculatie, voorbereiding en realisatie. Met een integrale visie ondersteunt het Green Team over de volle breedte: energie-management, PV-installaties, slimme ledverlichting, accu-opslag en laadvoorzieningen. De impact voor het bedrijf en voor klanten neemt daardoor verder toe.

Emmely Slingerland-Verhoef, Paul van der Maas en Simon Smits maken deel uit van het Green Team.

“ONDERNEMERS MOETEN ELKAAR HELPEN”

BALANCEREN VEREIST BIJ ENERGIETRANSITIE EN NETCONGESTIE

“Het probleem is acuut; er is nu actie nodig.”

Oene Venema

Bedrijventerreinaanpak.nl ondersteunt bij de energietransitie en helpt om de netcongestie beheersbaar te houden. Gebieden staan in de rij want de urgentie is hoog. Wat nodig en mogelijk is, verschilt per terrein. “Er is wel een uniforme aanpak maar geen uniforme oplossing.”

De gemeente Ermelo vroeg adviseur ERNON in 2020 onderzoek te doen naar de benodigde energie-infrastructuur op een bedrijventerrein. “Drijfveer was vooral om onnodig graafwerk in de toekomst te voorkomen,” zegt directeur Oene Venema. “Daarvoor was inzicht nodig in de verwachtingen rond energieverbruik en -opwek. Met deze informatie kon Ermelo een toekomstbestendig terrein inrichten.”

BLIJVEN ONDERNEMEN

Een presentatie triggerde buurgemeenten om een vergelijkbaar traject te starten. “Dit was het begin van Bedrijventerreinaanpak.nl. In 2021 zijn zes gebieden begeleid, begin 2024 staat de teller al over de vijftig. De behoefte aan

ondersteuning is groot, met netcongestie als steeds urgentere aanleiding.”

Voor bedrijven is energiezekerheid het allerbelangrijkst. “Ze willen kunnen blijven ondernemen. Maar er is zeker ook een verdienmodel; energiebesparing en CO2-reductie leveren geld op. Door dit in een gebied collectief aan te pakken, neemt het rendement toe. Een klein deel van die meeropbrengst kan worden ingezet voor de benodigde organisatie en project-ondersteuning. Ook ontstaat vaak ruimte om te investeren in vergroening en biodiversiteit.”

EERST INZICHT

Als ondernemers in een gebied samen met de energietransitie aan de slag gaan, is inzicht een noodzakelijke eerste stap. “Hoe zien de energiecontracten eruit? Wie loopt tegen grenzen aan, waar is ruimte? En wat zijn de toekomstverwachtingen? Die informatie vormt de basis voor verdere stappen: samenwerkingsvorm, infrastructuur, automatisering, vergunningen en subsidies.”

GEZAMENLIJK BELANG

Bij het eerste bedrijventerrein kostte het proces meerdere jaren. “Nu is er veel ervaring en is zo’n driekwart jaar vaak haalbaar.”

Er is wel een uniforme aanpak maar geen uniforme oplossing, weet Venema. “Wat nodig en mogelijk is, verschilt sterk per gebied. Soms blijkt dat bedrijven in de toekomst samen maar 6% meer energie nodig hebben, elders is dat 180%. En voor grote industriële bedrijven blijft gas voorlopig een onmisbare energiebron.”

RUIMTE BENUTTEN

Het balanceren van energieverbruik levert veel winst op. “Waar sommige bedrijven tekort komen, gebruiken andere het gecontracteerde vermogen niet volledig. Die ruimte kan elders in een gebied worden benut.” Daarvoor moeten ook de belangen in evenwicht zijn. “Als iemand met ruimte in zijn energiecontract niet wil delen, houdt het op. Ondernemers moeten elkaar willen helpen.”

GEEN PILOTS MAAR EXPERIMENTEREN

In de praktijk gaat het vaak om kortetermijnoplossingen én structurele maatregelen. “Zo is er een busmaatschappij die

“In de praktijk gaat het vaak om kortetermijnoplossingen én structurele maatregelen.”

’s nachts oplaadt op de energieaansluiting van de buurman die alleen overdag stroom gebruikt. Een pragmatische oplossing waarmee je ruimte creëert voor maatregelen die meer tijd kosten.”

Netcongestie zorgt ervoor dat die tijd dringt. “Soms heb ik de indruk dat overheden nog steeds niet inzien wat de gevolgen zijn voor ondernemers,” zegt Venema. “Die kunnen machines niet aanzetten, hun bedrijfsproces wordt verstoord. Daarom zijn ze niet geholpen met weer een pilot of proeftuin. Het probleem is acuut; er is nu actie nodig. Daarbij is experimenteren het motto.” <<

ENERGIENEUTRAAL, GROEN EN KLIMAATBESTENDIG

Bedrijventerreinaanpak.nl ondersteunt ook ondernemers op IJsselveld in Montfoort, de thuisbasis van Van den Pol. “Hier is de samenwerking prima, met parkmanagement en eerdere succesvolle projecten,” ziet Venema. “Er is oog voor elkaars belangen.”

Bedrijven, gemeente Montfoort, Rabobank en provincie Utrecht hebben hun gezamenlijke ambities vastgelegd in een Green Deal. “Die zorgt voor commitment en draagt bij aan het collectieve doel: een energieneutraal, klimaatbestendig en groen bedrijventerrein.”

VAN DEN POL HUISINSTALLATEUR VOOR AUTO MUNTSTAD

WEDERKERIG PARTNERSHIP

Met een historie van dertig jaar, vijf merken en negen vestigingen is Auto Muntstad een bekende naam in en rond Utrecht. Als huisinstallateur ondersteunt Van den Pol het dealerbedrijf bij de elektrische installaties. “We vertrouwen op elkaars expertise.”

“Of het nu gaat om Volkswagen, Audi, SEAT, Škoda of VW Bedrijfswagens, wij zijn een vertrouwde mobiliteitspartner. Ook voor de zakelijke markt,” zegt Florian van der Wilt, manager facilities bij Auto Muntstad.

EERSTE AANSPREEKPUNT

Een van die zakelijke relaties is Van den Pol. “Wij werken graag samen met regionale bedrijven, zeker uit de eigen klantenkring.” Dus toen Auto Muntstad een huisinstallateur zocht, ging Van der Wilt het gesprek aan met Van den Pol. “Het klikte direct en zij zijn nu ons eerste aanspreekpunt voor alles wat met elektrische installaties te maken heeft. Daarbij gaat het onder meer om het verhelpen van storingen plus onderhoud aan de noodverlichting, inbraak- en brandmeldinstallatie. Ook heeft Van den Pol het buitenterrein van de hoofdvestiging in De Meern voorzien van nieuwe verlichting.”

*“Onze monteurs
zijn blij met
het nieuwe licht.”*

HOOG VOLT TECHNICI

Elektrische auto's zijn aan een sterke opmars bezig. “Dat heeft ook impact op het onderhoud van onze merken,” stelt Van der Wilt.

“Alle werkzaamheden aan accu's worden uitgevoerd door speciaal opgeleide en gekwalificeerde monteurs, zogenaamde Hoog Volt Technici. Ook zijn specifieke voorzieningen nodig in de werkplaatsen. Daarvoor heeft Van den Pol krachtstroom aangelegd.”

BLIJE MONTEURS

Verlichting is niet alleen belangrijk om auto's in de showroom optimaal tot hun recht te laten komen. “Ook in de werkplaats is goed licht essentieel. Daarom heeft Van den Pol een

aantal werkplaatsen voorzien van nieuwe ledverlichting. Het mes snijdt daarmee aan twee kanten; het energieverbruik neemt af terwijl de werkomstandigheden verbeteren. Onze monteurs zijn blij met het nieuwe licht.”

PRIMA WISSELWERKING

Van den Pol is ruim een jaar actief als huisinstallateur voor Auto Muntstad. Het dealerbedrijf is tevreden over het wederkerige partnership. Van der Wilt: “Waar zij ons inschakelen voor dienstverlening en advies op het gebied van mobiliteit vertrouwen wij op hun technische expertise. De Van den Pol-specialisten staan ons terzijde en denken mee, net zoals wij dat bij hen doen. Die wisselwerking bevalt prima.” <<

*“Wij werken graag samen met regionale
bedrijven, zeker uit de eigen klantenkring.”*

Florian van der Wilt

CIRCULAIR, OPEN EN COMPLEX

OPVALLENDE NIEUWBOUW VOOR TU DELFT

TU Delft is de oudste en grootste technische universiteit van Nederland. Doelstelling is om in 2030 te beschikken over een CO2-neutrale, circulaire en klimaatadaptieve campus. Niet verwonderlijk dat bij de nieuwbouw voor de afdeling Logistiek en Milieu tal van specialisten meekijken. "Van den Pol gaat hier prima mee om. Daarbij wordt de waarom-vraag niet geschuwd."

Sven Verhoeven is namens TU Delft projectmanager voor het nieuwe Logistiek en Milieu-gebouw. "Ik borg de eisen en wensen van de gebruiker maar zeker ook van het toekomstige onderhoudsteam. Datzelfde geldt voor de ambities op het gebied van duurzaamheid en circulariteit."

In de vervangende nieuwbouw worden chemicaliën, gassen en andere laboratoriumbenodigdheden opgeslagen. "Na de centrale inkoop vindt distributie plaats naar de faculteiten. Restafval komt hier weer terug, wordt afgevoerd en verder verwerkt."

VEILIG IN HET LANDSCHAP

Samen met Verhoeven is externe projectmanager Wim Moers (Aronsohn Management) de schakel tussen TU Delft en de uitvoerende partijen. "Veiligheid heeft topprioriteit, zowel voor medewerkers als voor de omgeving. Daarom plaats je het liefst een hoog hek om het terrein. Het masterplan voor de campus

schrijft juist een transparant, open gebouw voor. Architect cepezed verbond deze tegengestelde uitgangspunten door een olopende dijk rond het pand. Met deze creatieve ingreep is de beveiligingsopgave landschappelijk opgelost."

ZICHTBARE INSTALLATIES

Ook in het gebouw zelf zijn de veiligheidsmaatregelen streng. "Het maakt dit relatief kleine project toch complex," stelt Verhoeven. Van den Pol speelt daarbij een belangrijke rol met naast de E-installatie onder meer voorzieningen voor toegangscontrole, CCTV en brandmelding. "Die zijn in nauwe afstemming met de TU Delft aangelegd; datzelfde geldt voor de data-installatie." Installaties bevinden zich veelal in het zicht. Moers: "Ook de PV-panelen die je vaak niet ziet, zijn hier geïntegreerd in de architectuur en juist duidelijk zichtbaar."

WAAROM-VRAAG

Het nieuwe gebouw is niet publiek toegankelijk en er werken relatief weinig mensen. “Toch is het door TU Delft net zo benaderd als een grootschalig project. Kwalitatief ligt ook hier de lat hoog. De organisatie beschikt over tal van specialisten en tijdens de bouw kijken veel mensen mee. Van den Pol gaat daar prima mee om. Ze zijn altijd bereid tot een nadere toelichting.”

Toekomstig onderhoud is een belangrijk uitgangspunt. “Standaardisatie heeft grote voordelen in de beheerfase,” zegt Verhoeven. “Dat is van invloed op de keuze van componenten. Ook hierover is veel met Van den Pol gesproken, in een open en constructieve sfeer. De ‘waarom-vraag’ is regelmatig gesteld en dat komt het eindresultaat ten goede.”

*“Standaardisatie
heeft grote voordelen
in de beheerfase.”*

LOSMAAKBAAR

Het circulaire karakter van de nieuwbouw uit zich onder meer door losmaakbare elementen zoals houten spanten en liggers. “Die bevinden zich deels in het zicht. Het ritme ervan draagt bij aan de beleving van dit gebouw. Door de indeling is vanuit de kantoorzones een goed overzicht over het binnenterrein en de processen die er plaatsvinden. De collega’s van Logistiek en Milieu zijn enthousiast over hun nieuwe werkplek en kijken uit naar de verhuizing.” <<

ENERGIEVRAAGSTUK VEREIST INTEGRALE AANPAK

EVENWICHTSKUNSTENAARS GEVRAAGD

Netcongestie en fluctuerende energieprijzen hebben Nederland in hun greep. Ontwikkelingen stagneren, businesscases kloppen niet meer. Het wachten is op de noodzakelijke netverzwaring. “Dat gaat nog jaren duren,” weet Wim van den Pol. “Maar door energieverbruik, opwek en opslag zowel op gebouw- als gebiedsniveau op elkaar af te stemmen, kunnen we de gevolgen beperken.” Van den Pol helpt met deze balanceeract waarbij alles draait om samenwerking. “De rol van evenwichtskunstenaar ligt ons wel.”

Lang was de beschikbaarheid van betaalbare energie vanzelfsprekend. Hoe anders is het nu. “In een samenleving die *all electric* wordt, blijft de vraag stijgen,” zegt Wim van den Pol. “Netcongestie zorgt juist voor verminderde beschikbaarheid. Verder steeg de energieprijs door de oorlog in Oekraïne tot grote hoogte en fluctueert sindsdien sterk.”

GEVOLGEN BEPERKEN

Netcongestie zorgt op steeds meer plaatsen voor problemen. “Er is geen of onvoldoende stroom beschikbaar, opgewekte energie kan lang niet altijd teruggeleverd worden.”

De noodzakelijke netverzwaring duurt jaren. “Tot die tijd ontbreekt de ultieme oplossing. Wel kan een samenspel van maatregelen de gevolgen beperken. Bij klanten dringen we het energieverbruik terug door smart ledverlichting en het beter inregelen van installaties. Ook dynamische laadvoorzieningen helpen. Die voorkomen overbelasting en stemmen vermogen, opgewekte energie en tarieven op elkaar af.”

OPSLAG ONMISBAAR

Steeds meer energiebedrijven bieden dynamische contracten aan. “Om hier optimaal van te profiteren, moet stroom tijdelijk opgeslagen worden,” aldus Van den Pol. “Dan kun je energie afnemen als deze goedkoop of zelfs gratis is. Opslag is ook nodig voor opgewekte energie die niet gebruikt wordt of waarbij teruglevering ongewenst is. Elektrische batterijsystemen zijn geschikt voor kortdurende opslag. Om langere periodes te overbruggen, is thermische opslag nodig; denk aan zand, zout of water. Via bidirectioneel laden kunnen ook autoaccu’s worden ingezet.”

SAMENSPEL VAN SPECIALISTEN

De huidige omstandigheden vragen om een integrale benadering van energieverbruik, opwek en opslag. “Door deze

elementen continu in evenwicht te houden, benut je de maximale capaciteit van een netaansluiting. En met dynamische tarieven gebeurt dat tegen de laagst mogelijke kosten. Bij deze balanceeract werken wij samen met andere specialisten. De eerste projecten dienen zich aan.”

GROEIEN EN BESPAREN

Niet alleen in gebouwen, ook op bedrijventerreinen biedt het balanceren van energie uitkomst. “Als verschillende gebruikers in een gebied hun aansluitingen (virtueel) verbinden, kunnen ze elkaars netruimte benutten. Ook opwek door zon of wind kan collectief worden ingezet. Bedrijven beperken zo de gevolgen van netcongestie én besparen samen geld. Goed voorbeeld is de energiecoöperatie op ons eigen Montfoortse bedrijventerrein. Die is bekrachtigd door een Green Deal, de eerste in de provincie Utrecht.”

CRUCIALE SCHAKEL

Samenwerking is de sleutel, stelt Van den Pol. “Energieafnemers verenigen zich, specialisten combineren hun expertise en ontwikkelen gezamenlijk nieuwe oplossingen. In beide gevallen fungeren wij graag als schakel tussen gebruikers, energie en techniek. De rol van evenwichtskunstenaar ligt ons wel.” En is van cruciaal belang. “De energietransitie is nog maar net begonnen. Steeds meer gebouwen gaan van het gas af, er komen tienduizenden elektrische auto’s en warmtepompen bij. De beschikbaarheid van voldoende betaalbare stroom is een must.” <<

AAN HET WERK

ACTUELE PROJECTEN DOOR DE CLUB VAN 250

NIUWBOW 65 WONINGEN NIUW KRALINGEN ROTTERDAM

Nieuw Kralingen is een binnenstedelijke wijk in Rotterdam met een grote variatie aan woningen, midden in de natuur van het Kralingse Bos en de Kralingse Plas. Op dit moment werkt Van den Pol in samenwerking met bouwkundig aannemer Heijmans aan de nieuwbouw van 48 woningen en 17 'hofwoningen'. Oplevering staat gepland voor het vierde kwartaal van 2024.

NIUWBOW 84 APPARTEMENTEN PALENSTEIN ZOETERMEER

In dit deelproject van Palenstein worden 84 energiezuinige appartementen gerealiseerd. Behalve sociale huur komen er in het gebouw ook vrijesector-appartementen voor het middenhuur-segment. Op de begane grond is plek voor een maatschappelijk-commerciële organisatie. Oplevering vindt plaats in het vierde kwartaal van 2025.

NIUWBOW 407 APPARTEMENTEN, COMMERCIELE RUIMTEN EN PARKEERGARAGE STERPASSAGE RIJSWIJK

In samenwerking met ERA Contour realiseert Van den Pol de elektrotechnische installaties voor 407 huurappartementen inclusief gemeenschappelijke ruimten. Daarnaast komen er ruim 210 parkeerplaatsen in de inpandige parkeergarage. De oplevering staat gepland voor het derde kwartaal van 2026.

NIUWBOW KANTOOR PAREL IN DE POLDER STOLWIJK

De Parel in de Polder is een uitbreiding van het kantoor van bouwbedrijf De Vries en Verburg. Het voorziet in de toegenomen behoefte aan werk- en overlegplekken. De uitbreiding betreft een volledig houten, circulair en energieneutraal gebouw. De ambities zijn hoog: BREEAM-NL 2020 Outstanding, WELL v2 Platinum, Paris Proof (Whole Life Carbon < 200kg CO2/m²) en een MPG-ambitie die 60% ambitieuzer is dan de eis uit het Bouwbesluit. Deze kenmerken maken de Parel in de Polder tot een uitdagend project. De oplevering is voorzien voor december 2024.

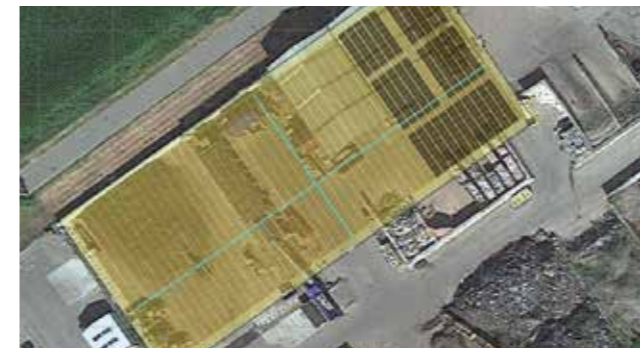
NIUWBOW 921 STUDENTENEENHEDEN HIGH FIVE UTRECHT

Aan de Cambridgelaan op het Utrecht Science Park wordt in samenwerking met bouwkundig aannemer VORM 2050 het gebouw High Five gerealiseerd. Hier komen 921 sociale studentenwoningen, gecombineerd met gemeenschappelijke en sociale voorzieningen. Oplevering staat gepland voor oktober 2025.

TIJDELIJKE HUISVESTING KAFRA BLEISWIJK

In Bleiswijk is gestart met de bouw van tijdelijke migrantenhuisvesting. Naar verwachting wordt dit project in het tweede kwartaal van 2024 opgeleverd waarna in 88 appartementen circa 270 arbeidsmigranten gehuisvest kunnen worden.

PV-SYSTEEM CIRWINN TE ALMERE

Nieuw te realiseren PV-systeem van 516 zonnepanelen met een totaal vermogen van 224.460 kWp. Verwachte oplevering eind mei 2024.

NIUWBOW 98 WONINGEN EN APPARTEMENTEN NIUWE DEFENSIE BLOK 3A UTRECHT

In samenwerking met bouwkundig aannemer ERA Contour is in de binnenstad van Utrecht gestart met de volgende fase van de nieuwbouwwijk de Nieuwe Defensie. Blok 3A bestaat uit 98 woningen en appartementen en zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 worden opgeleverd.

HOUT IN DE HOOFDROL

HEEMBOUW EN VAN DEN POL BORGEN DNA VAN PALENSTEIN

Met een lean-aanpak maken Heembouw en Van den Pol ook in Palenstein vaart. De Zoetermeerse nieuwbouwwijk telt een aantal houten woningen. De daarmee opgedane ervaring brengt beide bedrijven verder. “Zo worden we ook in houtbouw samen steeds beter”.

Naast bedrijfsruimtes en kantoren is ook wonen een Heembouw-specialisme. “Het gaat zowel om nieuwbouw, transformatie als renovatie,” vertelt projectleider Graciël Slof. Lean bouwen doet Heembouw al jaren. “Met lean werken we sneller, slimmer en beter. Ook onze eigen architecten spelen daarbij een rol. In het voortraject trekken ze nauw samen op met de collega’s van planontwikkeling. Vervolgens neemt uitvoering het stokje over.”

GEVARIEERD NIEUWBOUWGEBIED

Actueel voorbeeld is te vinden in de Zoetermeerse wijk Palenstein. Na de sloop van jarenzestigflats ontstaat hier een evarieerd nieuwbouwwijk. “Ons eerste deelproject omvat 67 sociale huurappartementen voor woningcorporatie Vidomes plus 53 grondgebonden koopwoningen.” Naast de complete

E-installatie realiseerde Van den Pol bij het appartementencomplex onder meer ledverlichting met bewegingssensoren in algemene ruimtes, videfooninstallatie, door rookmelders gestuurde vrijloopdrangers, dynamische laadpalen en de PV-installatie. Bewoners van woningen konden kiezen voor PV-panelen en een laadpunt of alvast voorbereidingen laten treffen.

OPEN ÉN KRITISCH

Palenstein was voor Slof persoonlijk de eerste kennismaking met Van den Pol. “Als vaste partner van Heembouw zijn ze volledig vertrouwd met onze lean-aanpak. Ook hier is Van den Pol vroeg in het traject betrokken, met alle ruimte voor hun inbreng. We werken echt als één team, zijn open en als het moet ook kritisch naar elkaar.”

VOCHT BUITEN HOUDEN

Bij drie koopwoningen in Palenstein speelt hout de hoofdrol. "Behalve de betonnen vloer is alles van Cross Laminated Timber (CLT), ook de constructie. Verwachting is dat door de CO2- en stikstofproblematiek hout steeds vaker wordt toegepast. Daarom wil Heembouw ervaring opdoen, met onze focus op duurzaam bouwen als aanvullende trigger. Nu gaat het er vooral om, zoveel mogelijk te leren. Zo is het essentieel dat je vocht buiten houdt tijdens de bouw. De ervaringen bij Palenstein zijn met Van den Pol geëvalueerd. Zo worden we ook in houtbouw samen steeds beter."

"We zijn open en als het moet ook kritisch naar elkaar."

ECOLOOG KIJKT MEE

Duurzaamheid kent tal van aspecten bij dit project. "Denk bijvoorbeeld aan groen beton, bodemwarmtepompen en sedumdaken. Ook kijkt een ecooloog mee; het gebied krijgt veel groen en er worden vogelkasten geplaatst. Vaak sneuvelen deze elementen uit kosten oogpunt, hier niet. Een goede zaak."

KENNIS GEBORGD

Na oplevering van het eerste deelproject dient zich een volgende fase aan: 84 appartementen plus een commerciële ruimte. "Van den Pol zet hier dezelfde teams in. Een groot voordeel. Want al zijn wisselingen niet altijd te voorkomen, daarmee raak je wel een deel van het project-DNA kwijt. Die kennis is nu geborgd." <<

MEER HOUT IN AANBOUW

Van den Pol installeert ook het houten woongebouw SAWA in Rotterdam. Dit 100 meter hoge complex bestaat voor 90% uit CLT.

MEER INFORMATIE?

**KORT
NIEUWS**

SLIM STUREN MET VAN DEN POL

Bij deze innovatieve oplossing werkt Van den Pol samen met partners die de benodigde kennis en componenten inbrengen: Ecobat levert batterijen, Withthegrid stuurboxen en A Consultancy Company biedt slimme software.

Van den Pol start met een energieoplossing waarbij klanten de maximale capaciteit van hun netaansluiting benutten én gebruik kunnen maken van dynamische energieprijzen. Voorbeelden zijn het uitschakelen van zonnepanelen bij negatieve prijzen, het opwarmen van boilers tijdens voordelige periodes en het plaatsen van batterijen om aan de piekvraag te voldoen zonder de netaansluiting te overschrijden.

Hoe werkt dit in de praktijk? Stel dat een bedrijf een zonne-installatie heeft die op sommige momenten meer elektriciteit produceert dan de aansluiting aankan. Op andere momenten leveren de panelen terug wanneer ervoor moet worden betaald. Van den Pol installeert dan een meetspool en een stuurbox. Daarmee worden de zonnepanelen automatisch uitgeschakeld bij negatieve marktprijzen of overbelasting van de aansluiting.

Om financieel voordeel te behalen, is een dynamisch energiecontract nodig. Van den Pol biedt ook hier een oplossing: een overstap naar OM | nieuwe energie, Nederlands grootste coöperatieve energieleverancier zonder winstoogmerk. Klanten betalen altijd het minimale bedrag voor elektriciteit.

Met deze slimme integrale energieoplossing ondersteunt Van den Pol ondernemers tijdens periodes van netcongestie. Het flexibele energieverbruik wordt beloond met lagere kosten.

TEAM WORK

“WE DOEN DIT SAMEN”

Met de businessunit Industriële Automatisering installeert Van den Pol wereldwijd friteslijnen. “Daarbij worden per uur tot wel zo’n 27 ton frites geproduceerd,” zegt leidinggevend monteur Tomas Frederiks. Projecten zijn slim en duurzaam. “Bijvoorbeeld door heat recovery; via een systeem met een groot aantal pompen geven verschillende machines elkaar restwarmte om processen voor of op te warmen.”

Van den Pol levert bij nieuwe friteslijnen een compleet pakket. “Niet alleen bekabelen, aansluiten en testen van de installatie maar ook het laswerk van kabelgoten, geleidingen, werkschakelaars en besturingskasten.”

Innovatie en verbetering zijn een continu proces. “Als een project is afgerond, denken we altijd na hoe het bij de volgende klus nog beter, sneller en efficiënter kan. Het hele team draagt deze waarden uit en blijft zoeken naar nieuwe ideeën, of het nu gaat om een programmeur, monteur, lasser of projectleider. Dat doen we echt samen.” <<

vandenpol.com

